

Píseň: EZ289 - Bohu chvála bud' i čest + **modlitba;** **Čtení:** Gn

3

Milí přátelé,

dnes shrneme příběh Gn 3. V lednu pak celkově shrneme zvěst Písma v prvních třech kapitolách. Budeme také vybírat nové téma - tedy promýšlejte, pro co se rozhodneme. Jednou z možností zůstává dokončení všech úvodních příběhů. Tedy až do Gn 11 včetně.

Témata Gn 3

Každý příběh se dotýká mnoha oblastí. O biblických to pak platí dvojnásob. A tak ani toto shrnutí neaspiruje na vystižení všech dimenzí, které jsou v příběhu obsaženy.

Nejprve znovu zdůrazněme, že Písmo popisuje svět a člověka *takové jací jsou*. Zejména v Gn 3 je to velice nápadné. *Jaký by svět/člověk mohl být* je v narativech obvykle skryto mezi řádky.

Bible tedy v základním příběhu o člověku v Gn 3 traduje člověka jako tvora sebestředného, chamtivého, podléhajícího pokušení („žena viděla, že jde o strom s plody lákavými pro oči...“). Člověk svaluje vinu za svou situaci na kohokoli jiného, na koho jen trochu může („žena mi dala...“, „had mě obelstil...“). Místo aby přijal svou i očividnou zodpovědnost. A činí tak i Bohu do tváře. Ba dokonce neváhá obvinít Boha ze situace, kterou si zavinil sám vzdorem Božímu slovu („Žena, kterou jsi mi dal...“).

Písmo svaté tak zvěstuje člověka, který si šlape po štěstí, často dobrovolně a uvědoměle. Místo aby byl poslušný, chce být jako bohové - určovat, co je dobro a co zlo. A první, co tak zjišťuje, je vlastní nahota, stud, strach, slabost (Gn 3, 7-10).

Vzpoura člověka proti Bohu se pak týká celého světa. Je prokleta všechna země (Gn 3, 17), jsou proklety základní mezilidské vztahy (manžel - manželka; Gn 3, 16). Člověk sám se tak stává na světě vyvrhelem - protože dobrovolně a při plném vědomí odvrhl Hospodina. A i v této absurdní situaci se raději

schovává mezi démonskými silami (srv. symboliku fíkovníku), než aby doufal v milosrdného Stvořitele světa.

A někdo se diví, proč je lidský svět v tak hrozném stavu. Někdo nechápe, jak to, že se má vina a můj hřích dotýká tolika nevinných....

Hospodin

Co na to všechno Bůh? Nápadně velmi málo. Hospodin není na mnoho slov. Hospodin však hledá člověka (Gn 3, 9). Ne snad proto, že by nevěděl, kde jsme. Ale proto, abychom se před ním přestali ukrývat a vstoupili do společného obecenství dobrovolně. Ačkoli rozechvělí vlastními vinami.

Hospodin by nás snadno mohl „načapat“ uprostřed větví fíkovníku, ale o vynucené vztahy Bůh nestojí. I to je výsada čistě lidská - i zvířata takto obcují („vytvářejí obecenství“) jen zcela výjimečně. Zato člověk si vynucuje i základní vztahy opakovaně již od svého počátku individuálního i rodového (Gn 2, 23 + Gn 3, 20).

Hospodin se uprostřed očividné lidské viny člověka ptá. Vstupuje s člověkem do rozhovoru, dialogu rovného s rovným (Gn 3, 9+11), ačkoli dobře ví, jak člověk přišel na svou nahotu. Tak shovívavý a milosrdný je, že nám nemusí neustále dokazovat, co všechno ví. Nemusí nás neustále soudit. Raději přichází s férovou otázkou, s otevřenou myslí i milostí.

Ale když si člověk nenechá poradit, tak nám prostě není pomoci.¹ A když ještě obviňujeme druhé, zejména pak slabší, ba dokonce samotného Stvořitele, tak končíme vyhoštěni z Božího království. Končíme jako prach, který se dře do úmoru, aby měl alespoň co do úst. Ten tam je radostný život čerpající z poslušné radosti v obecenství se Stvořitelem.

Přesto však Bůh opět dopřává svou milost. Nepochopitelně, v lidských očích možná i nesmyslně a absurdně. Zbavuje člověka jediné logické možnosti - spolčit se s démony a d'ábly - skrze darované suknice. Skrze oběť sebe sama, skrze odpuštění. Pro

¹ Co že nám to radí lidové pořekadlo v takové situaci?

smlouvu, ze kterého Hospodin nic nemá. A nikdy vlastně mít nebude.

Leda by člověk alespoň občas nedal na to, co je lákavé pro lidské oči a dojmy. Kdyby alespoň občas odolal pokušení. Alespoň občas nesváděl svou vinu na druhé, často bezbrannější a slabší.

Leda by člověk alespoň občas dal na poslušnost Božímu slovu, které zakazuje tak strašně málo. A co nám zakazuje, vede k naší smrti. Jak i to ukazuje Gn 3.

Celkově

Pro znalce Písma svatého, který důvěřuje této předlouhé tradici, je tak zcela absurdní, jak se člověk chová všedně i nevšedně. Že znovu a znovu dává na svou chytrost - a znovu a znovu pláče nad rozlitym mlíkem, z jehož rozliti obviňuje Boha. Který před celou situací varoval.

Stejně znalec svatých Písem islámských, buddhistických, taoistických, hinduistických či původních obyvatel Ameriky. Nerozumí, proč člověk raději důvěřuje neodborníkům než odborníkům. Raději sám sobě než Bohu. Když se stejně každý den dře jen proto, aby ráno začal s dřinou znovu. Přitom Hospodin nabízí neutuchající šabat.

Člověk má již vždy možnost volby. Což je část, kterou máme rádi, kterou chceme, ačkoli druhým ji člověk často usiluje sebrat². Zároveň je člověk také již vždy zodpovědný za každý svůj čin. Což je část, na kterou člověk velmi rychle a takřka automaticky zapomíná (srv. Jr 2, 17).

V otroctví pudu sebezáchovy člověk zahazuje svou zodpovědnost. Ba dokonce v domnění, že jde o dobrý nápad, který povede k hlubší a větší svobodě. Tak se sám vyhání z ráje a končí jako prach, který dře do úmoru. Tak navyklý otroctví je člověk, že ani nevidí, jak nás zotročuje vlastní nervová soustava v čele s mozkem. Ten v každém okamžiku znovu a znovu nedokáže zpracovat všechny informace, které dostává, tak si vytváří zkratky,

² Nejčastější dobrými „radami,“ o které se nikdo neprosil. Nebo snahou vysvětlit, co a jak si má druhý myslet, jak se má ptát, co má dělat. Jakoby ten druhý byl méně než já...

odhaduje, soudí bez dat. A my ho, a tak sami sebe, slepě následujeme.

Uprostřed tohoto všeho však Hospodin člověku opět podává ruku. Ačkoli se člověk denodenně vzpírá a vyhání se z Boží zahrady. Bůh podává člověku ruku s geniálními směrůvkami pro život. S nabídkou milosti, odpuštění, rovnosti, plné svobody. Stačí jen slyšet, pochopit, důvěřovat a poslouchat. Jen velice málo je člověku zakázáno. I Bohem.

Hospodin však nikoho nenutí a nutit nebude. Nemá nic takového zapotřebí. Chceme pošlapávat život sobě i druhým? Však to je tak to jediné, na co máme. Tady v té ubohé existenci. Protože všechno ostatní, celá věčnost, je zcela mimo sféru jakéhokoli našeho vlivu. Proto má Hospodin takové zalíbení v těch nejmenších v lidských očích. Proto jim znovu a znovu prokazuje milosrdenství. A možná proto právě je lidé znovu a znovu nenávidí, nevidí, utlačují.

Přesto Hospodinova milost nakonec vždy vítězí, ačkoli toto vítězství nejspíš ani muž a žena, kteří se sami vyhodili z Boží zahrady, neviděli.

Závěr

Skončeme předvánočně: Stačí neutrhout to ovoce ze stromu poznání dobrého a zlého. Alespoň dnes. Alespoň zítra. Nebo se pak alespoň nevymlouvat, nýbrž kát se, když vidíme, jak jsme si sami pod sebou podřezali větev. Nebo pak alespoň neobviňovat druhé ze svých špatných rozhodnutí. Tolik možností k návratu Bůh nabízí!

Avšak blbce z Pána Boha nikdo dělat nebude. I jemu někdy, řečeno lidsky, „dojde trpělivost“, a vyhodí nás za vstup, kde je „pláč a skřípění zubů“. Za vstup, který hlídají cherubové s plamennými meči.

Ale ani tam, za těmi vraty, v té naší ubohé existenci uprostřed pokřiveného, zlého a hříšného lidského světa, nás Bůh neopouští. Je nám stejně blízko jako ty kožené suknice. Přítomen jako

vytrvalá možnost pokání, nápravy, poslušnosti - a tak přístupu ke stromu života věčného.

Píseň: EZ 261 - Aj, čas vzácny přišel + Modlitba Páně
Rozhovor